

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam, 3413. szám

1956. február 12. vasárnap

4 oldal, 20 bani

A párt társadalmi összetételének megjavításáért

A jobb és boldogabb élet megteremtéséért vívott küzdelemben, a szocialista ember vonásaival rendelkező munkások emelkednek ki a tömegből. Olyan munkások, akik fáradságtalan harcosai a szocializmus építésének, akiknek élete, munkája elválaszthatatlanul összefonódik a pártunk célkitűzéseinek megvalósításával. Ezeket a dolgozókat nevezték G. Gheorghiu-Dej elvtárs a II. pártkongresszuson a „Központi Vezetőség jelentésében”. Az élenjáró munkások tiszteletre méltóak, akik erőt, fáradságot nem kímélve szorgoskodnak és kifejezik forró óhajukat, hogy a kommunizmus soraiba lépjenek.

Pártunk politikájának megteremtése egyre világosabb körvonalakban rajzolja meg a dolgozók előtt a holnapot. A párt tevékenysége, mindennapi munkája hatalmas befolyást és vonzóróttá gyakorol a legfontosabb, meghatározottabb pártunkon kívüli dolgozóknak. S ennek tulajdonítható, hogy számos dolgozó a munkahelyen tevékenykedő pártalapszervezethez fordul felvételi kérvénnyel.

A tagfelvételi munka nagy felelősséget, rendszeres politikai és szervezőtevékenységet igényel. A párt sorai további erősítése megköveteli, hogy az alapszervezetek állandóan szem előtt tartassák a párt társadalmi összetételének megjavítását. A II. pártkongresszuson a párt Központi Vezetőségének jelentése leszögezte, hogy „Pártunkban biztosítani kell azoknak a munkásoknak — különösen a nagyiparban dolgozó munkásoknak — a számbeli növekedését, akik közvetlenül a gépnél dolgoznak, úgyhogy a munkakörmök leggyorsabban a pártunkban, a munkássztyál élcsopataiban”.

Ezt az irányelvet tartja szem előtt a „I. Ranghegy”-gyár pártalapszervezete is. Ebben az üzemben, az elmúlt hónapok folyamán mintegy 10 tagfelvételt vett fel az alapszervezet. A büro helyesen tájékozódott, amikor a párttagok számára megjelölte a feladatokat, hogy leginkább a termelésben dolgozók politikai nevelésére fordítsanak nagy figyelmet. Az alapszervezet mozgósította tagjait, hogy a legjobb, legfontosabb pártunkon kívüli dolgozókat, a párt iránti szeretetre, odaadásra neveljék. A jól megszervezett politikai-szervezőmunka eredményeként a tagjelöltek kivétel nélkül részt vesznek a termelésben. Így a tagfelvételi jelentős mértékben hozzájárul az alapszervezet társadalmi összetételének megjavításához, a párt sorainak további erősítéséhez.

Eredményes tevékenységet fejtenek ki a tagjelöltek felvétele terén a „G. Dimitrov”-gyár szerszámműhelyében és a kovácsműhelyben tevékenykedő alapszervezetek is. A szerszámműhely és a kovácsműhely pártalapszervezete az utóbbi időben megerősödött, mert soraihoz a legjobb, legfontosabb dolgozókat vette fel.

Egyes alapszervezetekben még most is előfordul, hogy a párt sorainak erősítését csupán a tagjelöltek számbeli növekedésében látják és megelégednek a társadalmi összetétel állandó javításáról, ennek elengedhetetlen szükségességéről. Így történt ez a „Fierarul”-gyárban. Az üzemi pártalapszervezet, főként annak büroja, nem elemelte a tagjelöltek társadalmi összetételét. A feladatok megjelölése alkalmával az alapszervezet nem jelölte meg konkrét formában tagjai számára, hogy melyik pártunkon kívüli dolgozóval foglalkozzanak. A párttagokat nem vezette az alapszervezet büroja ezirányú munkájában és így történhetett meg, hogy a felvett tagjelölteknek csak 50 százaléka munkás. Ebből is látható, hogy a „Fierarul”-gyárban a párttagjelöltek vonatkozásában a társadalmi összetétel nem kielégítő.

Hasonló a helyzet a „Vörös Tróika”-gyárban is. Az üzemi pártalapszervezet itt is szem előtt tévesztette azt a fontos követelményt, miszerint a tagjelöltek felvétele a párt sorainak erősítését és társadalmi összetételének megjavítását kell, hogy eredményezze.

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs a II. pártkongresszuson a Párt Központi Vezetőségének jelentésében nagyszemélyesen meghatározta a párttagjelöltek felvételével kapcsolatos, nagy felelősséggel járó feladatokat: „Azokat vegyük fel a pártba, — mondotta Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs — akik méltók a párttag megítésztől címre és úgy érezzük a párt sorainak tisztaságát, mint a szemünk fényét”.

A pártalapszervezetek büroinak tevékenysége nem korlátozódhat csupán a párttagjelöltek felvételével kapcsolatos pártfeladatok megjelölésére. Szükséges, hogy ellenőrizzék a párttagokat ezirányú feladataik teljesítésében. Még előfordul, hogy egyes párttagok nem járulnak hozzá konkrét formában a párt sorainak erősítéséhez, bár az alapszervezet feladatát jelölt meg ezzel kapcsolatban számukra. Az alapszervezet, vagy bürogyűléseken elemezni kell ezeket az elvtársaknak magatartását, felelősségét kell hozni foglalkozásukat és felelősségre kell vonni őket.

Az alapszervezeteknek a legnagyobb figyelmet a párttagok irányítására kell összpontosítani. Bizonyos, hogy a munkában ellenőrzött és irányított kommunista sikerrel teljesíti a reábizott feladatát.

A párttagok, a tagjelöltek felvételével kapcsolatos munkát a pártmunka egyik legfontosabb láncszemének kell, hogy tekintsék. Nem szabad elfeledniük, hogy a szocializmus építésének útján új, fiatal erőkre, jól felkészült, szorgalmas káderekre van szükségünk, akik megfelelnek a második öt éves terv sokoldalú gazdasági, társadalmi és kulturális feladatainak és hatékonyan elősegítik a pártmunka megjavítását, pártunk célkitűzéseinek megvalósítását.

A kommunizmusnak ügyelniük kell arra, hogy hozzáértéssel, a politikailag és szakmailag legjobban felkészült pártunkon kívüli dolgozókat vonják be a pártba. Ezáltal a pártalapszervezet megszilárdítja kapcsolatait a tömegekkel és a párt sorainak további erősítése, valamint társadalmi összetételének megjavítása terén becsülettel eléget tesznek az előttük álló nagy feladatoknak.

Készülnek a tavaszi kampányra

A kürtösi gép- és traktorállomás dolgozói lelkes munkával már 65 százalékban kijavították a javításra szorult traktorokat. A műhelyek dolgozói most az utolsó 13 traktor javítását végzik. Tíz IAR traktormotort elküldtek az aradi gépjármű központba.

A vasúti dolgozók kimagasló teljesítményei a tűzifa- és az élelmiszer szállításon

Az államvasutak fogalmi egységeinek munkaközösségei, a „Vasutasok Napja” tiszteletére tett fogadalmukhoz híven, nagy mértékben elősegítették a dolgozók zavartalan elállítását. A múlt hónapban például az államvasutak 32 százalékkal több gabonát és 80 százalékkal több cukrot szállítottak tervén felül. Ugyanebben az időben az előírásyottnál háromszor nagyobb mennyiségű zöldség- és főzelékkel juttattak el rendelési helyére. A gyümölcs-szállítmányok 14-szeresen felülmúlták a havi tervet. A tűzifa-szállításnál a terv-

tulajdonság több, mint 400. vagon

tesz ki. E szállítványok jelentékeny részét marsrutvonalok vitték s így rendkívül rövid idő alatt jutottak el rendelési helyükre. A marsrutszállítások az össz-szállítványok 24 százalékát tették ki. A Iasi tartományi üzemvezetőség területén a marsrutizálási terv 10 százalékkal túlteljesített. A fálcierni állomás vasutai két fával megrakott marsrutvonalot indítottak a fővárosba tervén felül.

(Agerpres)

Műszaki-szervezési intézkedésekkel a termelési eredmények növeléséért

A „Dózsa György” butorgyárban

Az új év minden vállalatban fordulatot hoz. A második öt éves terv első évében tett intézkedések jelentik az első lépést az új feladatok teljesítése felé. Az 1956-os évre kitűzött műszaki-technikai intézkedések közül a januári és februári határidőre megjelölt feladatokat a legelőbb már teljesítették, s ezzel elindultak a második öt éves terv teljesítésének útján.

Az IPROFIL „Dózsa György” gyárban január 15-ig a fordógép-termet átalakították kanapék és ágybetétek gyártására. Ezzel pár-

huzamosan megszer-vezték a megváltozott termelési folyamatokat. Ez az intézkedés mentesíti a butorgyártást a kanapék és az ágybetétek gyártásától.

A butorgyárban a kézi emelő előtt védőkorlátot szerkesztettek a balesetek megelőzéséért. Február végéig a második szarítókamrárt is üzembe helyezték.

Az 1956. év végéig új kárpitos műhelyt építenek mintegy 140 négyzetméter területen. A karbantartó osztály számára hegesztő készüléket szereznek be.

Ebben az évben általánosítanak olyan intézkedéseket, amelyek jelentősen hozzájárul-

nak a termelés folytonosságához. Hetenként ellenőrzik a gépeket és a villanymotorokat. A beszerzési osztály idejében gondoskodik majd a nyers- és segédanyagokról. Az átvett bizottság a beérkezett nyers- és segédanyagokat ellenőrzi a termelés gördülékenységéért, a beszerzési osztály pedig 15 naponként ellenőrzi a nyersanyagkészletet.

Ez év első felében a butorgyárban átcsoportosítják a gépeket, ami a műszaki folyamat folytonosságát biztosítja. Az első negyedévben készülszik az anyagláncokossági mozgalmat.

A CFR főműhelyben

A CFR főműhelyben jelentős változásokat eszközölnek ebben az évben. Egy 200 kilowattos motornál a fázis eltolódás megjavítását határozták el a motor szinkronizálása után. Ezt már megvalósították.

A kovácslásnál a ráhagyást a minimálisra csökkentették, ami anyag- és munkaidő megtakarítást jelent. Ezt új matricák készítésével érték el. A kovácsműhely számára nemrégiben befejezték a fűdőt, a mosdót és az öltöző felszerelését. A vizellátáson sokat javítanak, a műhelyekben mindenhol bevezetik a vizet. Az állomás vizatornyig 800 méter hosszú vezetéket fektetnek le.

Február végéig elkészülnek az új vegyi laboratórium felszereléseivel, mellette pedig berendezik az új műszaki iroda helyiségét. Az öntőde gépesítését is elvégzik ez évben. Fűtő-darut és új kuplakemencét szerelnek fel, ehhez pedig önműködő adagolókészüléket biztosítanak.

A kerék-esztérga műhelyben gépesítenek egy kézi emelőt. A házán háza száma 250 tonnás parkura tartályt szerelnek fel.

Mindezek az intézkedések is biztosítják, hogy a CFR főműhely maradvékultalanul teljesítse második öt éves tervét.

A CFR főműhelyben január folyamán 19 újítási javaslatot nyújtottak be a dolgozók. Ezek közül ötöt alkalmaznak, egyet elutasítottak és 13-at tanulmányoznak.

Az NDF képviselőjelöltjei

A 22. számú városi választókerület jelöltje

— Javaslattal a következőkkel támasztom alá: Ciurda Elena elvtársnő már évek óta dolgozik a gyárban, mondhatnánk itt nőtt fel. Szorgalmas, szorgos, a legjobb előmunkásoknak. Feladatá-

felhasználni, hogy a gépcsoport szervesen részt vehessen a terv teljesítésében. A munkát igyekszik a legszorgosabban beosztani s a gépalásokat minimálisra csökkenteni. A csévék leszedésénél fiatal

nélkül nem készíthetnek jöminőségű fonalat.

Munkája közben sok mindenre kiterjed a figyelem. Ezzel magyarázható, hogy a terv teljesítése mellett a jó munkához szükséges

Képünkön: Ciurda Elena előmunkásnő, a 22. városi választókerület jelöltje munkahelyén Csengető Katalin új munkást oktatja a szakmára.

— mondotta a jelölő-gyűlésen Farkas Sándor segédmester, Ciurda Elena közvetlen felettese, amikor a 22. számú városi választókerület képviselő-jelöltjeként javasolta.

A gyűlésen mindenki biztossá volt abban, hogy jó kezre bízzák a választókerület

ügyes-bajos dolgainak, közügyeinek intézését. Az a 18 év, amit Ciurda Elena a „December 30”-gyárban töltött, elegendő volt arra, hogy mindenki megismerhesse. Jól végzett munkája pedig annak biztosítja, hogy a néptanácsban is megállja a helyét.

Ciurda elvtársnő 19 gyűrűs-fonógép termelőmunkájáért felel. Sok évi tapasztalatát igyekszik ugy

munkások dolgoznak, akik még igen sokoldalú segítségre szorulnak. Ciurda Elena részéről megkapják a segítséget, így azután sikerül a gépalások idejét csökkenteni.

A minőség érdekében szüntelenül ügyel a tisztaságra, s a gépek helyes gondozására oktatja a fiatalokat. Az új munkások, s ha szükséges, az idősebbek figyelmét is felhívja arra, hogy tisztaság

Petre Borilă elvtárs 50 éves

A Román Munkáspárt Központi Vezetőségének és a Román Népköztársaság Minisztertanácsának üdvözlőleve Petre Borilă elvtársához, ötvenedik születésnapja alkalmából

Kedves Borilă elvtárs!

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége és a Román Népköztársaság Minisztertanácsa meleg szeretettel köszönti Önt ötvenedik születésnapja alkalmából. A párt- és az állami életben betöltött felelősségteljes tisztségeiben Ön mindig a legnagyobb lelkiismeretességgel teljesítette az Önre bízott feladatokat.

A Román Munkáspárt, a Román Népköztársaság kormánya és országunk dolgozói nagyra értékelik odaadó munkáját a forradalmi munkásszorgalomban és a párt harcában a népi demokratikus állam megeremtéséért és megszilárdításáért.

Szívünk mélyéből hosszú életet és jó egészséget, munkabírást kívánunk Önnek, Borilă elvtárs, a dolgozó nép javára, a szocializmus építése javára.

A ROMÁN MUNKÁSPART
KÖZPONTI VEZETŐSÉGEA ROMÁN NÉPKÖZTARSASÁG
MINISZTERTANÁCSA

A Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlése Elnökségének TÖRVÉNYEREJŰ RENDELETE Petre Borilă elvtársnak a „Szocialista Munka Hőse” címmel való kitüntetéséről

Ötvenedik születésnapja alkalmából, a forradalmi mozgalomban kifejtett hosszas tevékenysége és a népi demokratikus rendszer megeremtéséhez való hozzájárulása elismeréséül

a Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyűlésének Elnöksége a „Szocialista Munka Hőse” címet adományozta Petre Borilă elvtársnak.

PETRU GROZA,

a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének elnöke

A. BUNACIU,

a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének titkára

Csütörtökön délután, a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségén ünnepélyes külsőségek között nyújtották át a Szocialista Munka Hőse kitüntetést Petre Borilă elvtársnak, a Román Munkáspárt Központi Vezetősége Politikai büroja tagjának, a Román Népköztársaság Minisztertanácsa első elnökének.

Az ünnepségen az előbbi elvtársak vettek részt: Gh. Gheorghiu-Dej, Dr. Petru Groza, Chivu Stoica, I. Chisneveschi, Emil Bodnarus, Miron Constantinescu, Al. Draghici, N. Ceausescu, D. Coliu, L. Rautu, St. Voitec, S. Bughici, Fazekas János, I. Cozma, Muzsik Mihály.

A törvényerejű rendelet felolvasása után Dr. Petru Groza elvtárs, a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének elnöke átnyújtotta Petre Borilă elvtársnak a Szocialista Munka Hőse oklevelet és a „Sarló és kalapács” aranyérmét.

Ezután Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs a Román Munkáspárt Központi Vezetősége és a kormány nevében köszöntötte meleg szavakkal Petre Borilă elvtársat. Kiemelte, hogy a Román Munkáspárt, a Román Népköztársaság kormánya és hazánk dolgozói nagyra értékelik Petre Borilă elvtárs odaadó tevékenységét a forradalmi munkásszorgalomban és a párt harcában népi demokratikus államunk megeremtéséért és megszilárdításáért.

Petre Borilă elvtárs válaszában ezeket mondta:

— Szívem mélyéből köszönöm a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének, a Politikai büroának, a kormánynak, a Nagy Nemzetgyűlés Elnökségének a nagy kitüntetését.

Ez a kitüntetés arra kötelez, hogy ezentúl még többet dolgozzam a pártunk által rám bízott feladatok megvalósításáért. A párt hűségese katonája voltam és az is akarok maradni egész életemben.

R. E.

(Agerpres.)

Puskin — a nagy hazafi

Több, mint egy évszázaddal ezelőtt hunyta le örökre két mélytűzű szemét Alexandr Szergejevics Puskin, a legnagyobb orosz költő, a nagy író és bíráló, koros irodalmi életének vezéralakja. Dantes, a hazátlan világ-polgár, a nagyvilági bérnyúlós ezer-szer eldöntött keze oltotta ki életét. A költő egyik kortársa, Kolcov, így ír a mélyen megdrózt eseményről: „Puskin meghalt, már nincs többé közöttünk... Átlélték a Napot!”.

Nagy világmegdrázkódások kor-szakában élt a költő. Az orosz nép lelkében még élénken éltek a Jemel-jan Pugacsov vezette parasztfelkelés kitörhetetlen emlékei, szene gyer-mekkorában átélt a napóleoni had-járat eseményeit, az 1812-es honvédi háború győzelmének dicsőítő épo-szát; mély nyomokat hagyott lelke-ben a dekabristák felkelésének elfoj-tása és az 1830–1831. évi parasztfelkelés.

A világ (nem csupán életének 38 évére szorítkozva) a földesuri rend-

szert nyugateurópai országokban bekö-vetkezett bukásának; a francia forradalom rövid ideig tartó győzelmének; az új, burzsoá rendszer kiívadásának és megszilárdulásának színtere, amelynek urai azonban csakhamar elővillanták farkasfogait a „szabadság, egyenlőség és testvériség” dárca mögöl.

Mindezek az események döntő mér-tékben befolyásolták jellemének ki-alakulását és ezen keresztül irodalmi tevékenységének irányát. A nagy költő világszemléletében, történelmi fel-jegyzésében s így műveiben is két jel-legzetes onds bontakozik ki kristály-tiszán.

Elsősorban: bármiről is ír, minden-kor távol áll attól, hogy mondani-valóidit a cári rendszer szájaja sz-ezint dolgozza ki. Puskin a népet min-den alkalommal bevonja művei téma-körébe, érzékelteti a nép erőteljes je-nlétét.

Másodszorban: témái történelmének idejeként tudatosan a hazája életében lezajlott nagy történelmi megdrázkód-

atások korszakait választja. Ez mé-lyen átértett, fenkölt hazafiságra vall.

Puskin hazafisága mindenkéltt abban nyilvánult meg, hogy megér-tette, mily tragikusan mély szakadék tántog a cári kormány, az uralkodó osztályok érdekei és az egyszerű, be-csületes orosz nép érdekei között. Puskin, az ember és a költő, soha sem tett egyenlőségi jelet a megcon-kitott, egyhelyben topogó, hivatalos, nikoldói Oroszország és a minden akadályt legyőző, diadalmasan előre-törő, igaz Oroszország közé.

Az ifjú Puskin így ír:

„Bajtárs, remélj: csillag-jelűl Ránktia a boldogság sugárát Oroszhoz éje földéről, S a zsarnokság romhalmazára, Meglésd, a mi nevének kerül!” „Roszlavljov” című művében Pus-kin megsemmisítő csapást mért a moszkvai szalonok kozmopolita fertő-jére, amelynek hordozóival Polne hősönjét állítja szembe, aki — mi-után vőlegénye haláláról értesül, a gyász nyomozású perceiben — így vi-gasztalja a félti nővérét: „Füved... boldog, örülj, hogy nem esett fogás-ba: Oroszország megmentéséért halt meg!”

Vagy „Elképzelt beszélgetés I. Sán-dorral” című művében Sándor jelté-lezett kérdésre: „...hogyan tudott Inzouval összeférni és Voroncov gróf-jal nem?” — azt felelt: „Inzou... lel-kében orosz; Ismert és ismeretlen hon-játársával szemben nem fogja az elő-ső angol naplótól előnyben részesi-teni.”

Puskin következetesen és állhata-tosan védelmezte írásban és szóban egyaránt az orosz embernek azt a jo-gát, hogy büszke lehessen az orosz kultúrára és irodalomra. „Az őszdó orosz nyelv, — írta — mint irodalmi anyag, vitathatatlan fölényben van az összes európai nyelvekkel szemben...”

Halála pillanatig ragaszkodott Puskin Oroszországhoz, mert hazája talajából látta szörbenni az ősi adottságú, törhetetlen alkotókerejű, vállalkozó szellemű, büszke népet, amelyet Oroszország jövője, hajnala várományosaként tekintett. S e nép, e haza sorsára a maga öröklény igye-kezett hatást gyakorolni, mert látta: ki szemmel a jövőt kémlelte. Az iro-dalmat az élettel, a forradalmi gon-dolkodást pedig a hazaszeretettel kapcsolta össze: „Csak a forradalmár-elm... szeretheti Oroszországot úgy, ahogy csak az író szeretheti a nyel-vet. Ebben az Oroszországban és ezen az orosz nyelven kell mindent megál-kolni!”

A nagy költő halálának 119. év-fordulóján hazánk dolgozó népe a szovjet néppel együtt emlékezik a nagy orosz költőre, akinek halhatat-lan műveit örökre szívbe zártá.

K. J.

Egy vendégjáték margójára

Városunk magyarajku színházláto-gató közönsége mindig érdeklődéssel, örömmel várja és fogadja az Aradon vendég szereplő magyar színházi együtteseket.

Ez az érdeklődés annál is inkább igazolt, mivelhogy a vendég szereplő-ek, sajnos, rendszertelenek és — ami még súlyosabb — igen ritkák. Nin-csenek arányban a nézőközönség szükségleteivel.

Most, hogy városunk Temesvártornánhoz tartozik, úgy gondol-tuk, ez az égető kérdés is, a Temes-vári Állami Színház magyar tagoza-tának rendszeres aradi vendégjátékai révén, közelebb kerül a megoldás-hoz.

Nem ismerjük a temesvári magyar tagozat művészi teljesítményét, színészelnek mesterségbeli tudását. Nem láttuk legutóbbi előadásait, úgy, hogy nem tudunk egyetemes, át-fogó képet alkotni az együttes játék-stiliséről, a rendezés minőségéről és színvonaláról. De ha a „Fogadósno” előadása, amellyel a minap vendég-szerepeltek Aradon, jelenti — mond-juk csak — az Államiszínhvonalat (bár vendég szereplni rendszerint a leg-jobb produkcióval szoktak), akkor nyilván és egyértelműen meg kell mondanunk: ez a színház, így, aho-gyan mi láttuk, így, ahogyan Arad-on jelentkezett, nem elégti ki az aradi nézők legszerényebb igényeit sem.

A temesvári együttes az Állami színház megiszitól, kitüntető, de egyben kötelező címet viseli. Mun-káját, teljesítményeit nem tudjuk a működő csoportok mértékével mér-ni. A langyos, elnéző jóindulat egy Állami színház esetében nemcsak in-dokolatlan, de egyben megengedhe-

tellen hanyagság, kényelmes megál-kuvás.

Népköztársaságunk nemzetiiségi politikája a népi hatalom éveiben olyan magyar színházakat teremtett, amelyek a nemzeti kisebbségek mű-vészeti életének büszkeségét. A te-mesvári magyar együttes számára is adva vannak mindazok a lehetőségek, amelyeknek lendületes, igényes me-gragadásával hazánk többi színházi rohamosan fejlődnek és élszínházakká nőttek ki magukat.

Csak a legáltalánosabb magyar szin-ház példáját említem meg, a nagybá-nyai, amely számtalan nehézséggel küzdve, működésének első két esztendejében méltán hívta fel magára a közvélemény elismerő figyelmét. Eredményeit — személyes tapasztalat alapján állítom — nemcsak tag-jai szívtosságának, fiatalos lelkesedé-sének és kitartásának, hanem első-sorban meg nem alkuvó igényessé-gének köszönheti.

A színművészethez nem elegendő a jóakarát, az igyekezet és az államilag biztosított költiségvetés. A színház el-engedhetetlen, döntő alkotóeleme: a színész. A tehetséges, rátermett, ta-pasztalt és fejlődőképes színész. Csakis a tehetséges színészre épül-het fel sikerrel egy komoly, mai lé-gyeneknek megfelelő társulat. Ahogy Szepszentgyörgyön, vagy Nagyba-nyán lehetett jó társulatot szervezni, szilárd meggyőződésünk: minden le-hetőség megvan arra, hogy alapo-sabb szervező munkával és szigorúbb igényességgel életképes, fejlődni tu-dó, komoly színvonalat biztosító tá-rsulatot erősítsék a temesvári ma-gyar együttes is.

Erre az együttesre szép és jelen-tős feladat hárul: sok tízezer magyar

színházlátogató igényeinek a kielég-lése, művészi izlésének fejlesztése, társadalmi látásának szélesítése. En-nek a feladatnak azonban olyan elő-adásokkal, mint a „Fogadósno”, nem lehet megfelelni. Nincs értelme (ár-tana az ügynek), hogy „elkenjük”, vagy szépitjük az előadás fogva-tékoságait. Itt nem csupán egy előadás hibáiról van szó, hanem egy fontos problémának a megoldásáról: komoly, erőteljes magyar együttes megter-meléséről.

S ezért őszintén, kérés nélkül ki-mondjuk: a „Fogadósno” előadása — véleményünk szerint — diétáns erőlködés, hiány van a művészi al-kotórőnek és thietnek. Goldoni bájja, elragadó áltetsző, csipkefinomságu, pezsgő humorból alig érezthetk vá-lamit. Sejtettünk ugyan ügyes rendezői elképzeléseket, szellemes ötleteket, amelyek azonban elisiklottak a vérszegény, szintelen színészi kivite-lezés bozótlájában.

Nem vonjuk kétségbe például Bóka Erzsébet képességeit, de minos még meg a kellő művészi érettsége, szí-nessége, beszédtechnikája Mirandoll-na csupabáji, derű és színpompás alakjának színpadai életrekeléséhez. Ugyanez érvényes a többi szereplőkre is, akik — Kiss Albert kivételével — (az 6 játéka természetes, meggyőző, izig-vérig színészi munka) nem tud-tak megbirkózni nehéz feladataikkal. Ezért válik elhibázott az előadás stílusa: játékos könnyedség helyett nehézkes, olaszos kecsesség helyett darabos, szögletes, színpokázó vidám-ság helyett lármás.

Mi sem áll távolabb tőlünk, mint a negativista lebecsülése az elért ered-ményeknek, vagy a megített fejlődés utának. A temesvári együttes mutat bizonyos fejlődést, ezt a fejlődést azonban nem lehet kizárólag az elin-dulási ponthoz, hanem az adott le-hetőségekhez és a nézőközönség ígé-nyeihez kell mérnünk.

S úgy véljük, jogos és nem túlzott a nézőközönség igénye, amikor azt kívánja, emeljék fel a tartományi magyar színházat arra a színvonalra, amely méltó a nézők várakozásához.

Ennek megvalósításához azonban elengedhetetlenül szükséges a társu-lat kiegészítése, egyrészt tapasztalt, gyakorlati és tehetséges színészekkel, másrészt színakadémiait végzett, fej-lődőképes fiatalokkal. Ilyen képzett, művésziileg és ideológiailag fejlett színészek mellett a többiek fejlődése is biztosítva lenne. Véleményünk sze-rint ez az egyedüli út a tartományi magyar színház fejlődésének biztosít-ására, tartományunk magyar szín-játéksza kérdésének helyes megoldá-sához.

Ehhez pedig minden lehetőség meg van. Csapán cselekedni kell.

(—t—6)

SERESTBY BÉLA:

Könyvekkel az éjben

Félig éjben és félig dímod ova
Úlók. Köröttem éj nyugalom,
A csend holt szavak hárdját motozza
S elmélázom az ezerhangú dalon.

Ott kánn a hó fehér szikrája villan,
A csend súlyától uállam szinte görnyed.
S kik hárdaitam lesznek holtomiglan:
A polcon mélyen alszanak a könyvek.

De lapjaikból a betűk híszárlnak
Es megélednek a nagy szellemek,
Zsongnak a szók, szinte muzsikálnak
Es fölébressztek alvó lelkei met.

A szók egyszerre élnek, mint az élet,
Csak úgy oisszhangzik bele a szoba
Es új erőre gyul tőlük a lélek.
Mely pár percig volt tán csak tétova.

A fehérscendű, havas, tis zta éjben
A csillagokig emelkednek jel tán
Es az ész is velük száll merészen,
Zsenik nyomába évszázad ok múltán.

Akik a holt betűkből most kiápoe,
Zenével, fénnel töltik be a szobát
S feltündökölve a hallgatóg éjbe,
A halhatatlanságba iuelnek át.

Szellemi kincsük fölmérhe tetlen halom,
Öblük ön a felvilágosodás,
Ok hirdetik, hogy a tudás: hatalom
Es a hatalom alapja: a tudás.

Amely az elmét élezi, csiszolja
Es vezeti a dolgozó kezét
Es fényét mind-mind magasabbra szorva,
Ragyog az élet, új világ jelenik...

F. M. DOSZTOJEVSKIJ

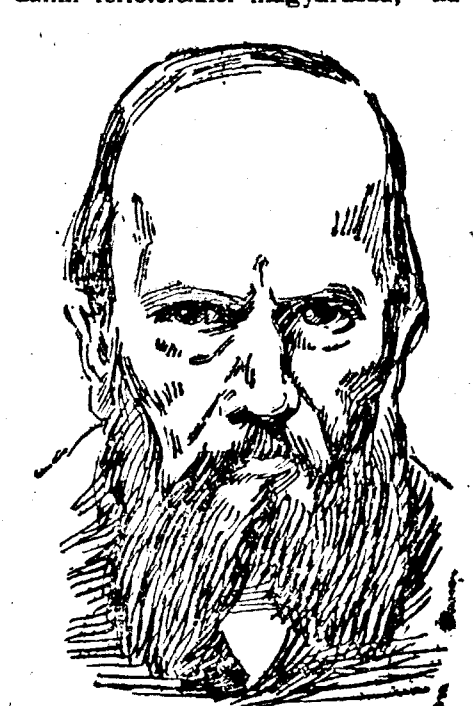
— Halálának 75. évfordulója —

Ez év február 9-én mult 75 éve an- nek, hogy meghalt Fjodor Mihajlo-vice Dosztojevszkij. A feudális rend- szer felbomlásának korában élt, amik- or Oroszországban mind jobban fej- lődésnek indult a polgári életforma. Eletutja szorosan hozzákapcsolódott azokhoz, akiket kegyetlenül elnyomott a korabeli társadalmi berendezkedés. Dosztojevszkij mélyen egykötözött az elnyomott, fizikai és erkölcsi szenvedé- sekkel küzdő, megázott emberekkel. Noha ezek mindannyian gyűllöl- tek a polgári-földesuri rendszert, kö- zülük mégis eokan nem kapcsolód- tak be az embertelen társadalmi rendszer elleni harcba, távolartották magukat a felszabadító mozgalomtól. A polgá- ri ideológia hatására egyrésztük azt a vágy fűtötte, hogy megazdagodja- nak, hatalomhoz jussanak. A razno- csinyec értelmiségiek táborától elta- volodott Dosztojevszkij nemcsak ál- rázolta ezeket az embereket, hanem felfogtauk írói magatartását is jelen- tősen befolyásolták.

Dosztojevszkij 1821-ben született Moszkvában. Apja orvos volt és a szegények kórházában dolgozott. Az írónek még fiatal korában alkalma nyílt megismereni az egyenlőtlen és elnyomóan alapuló társadalom szörnyűségeit. Huszonkét éves korá- ban, miután Péterváron befejezte mérnök tanulmányait, teljesen az irodalomnak szentelte magát. Nyelkra- szovval, Bjelmiszkijvel való kapocsa- la megerősítette benne a vágyat, hogy Puskin és Gogoly, a XIX. század ha- ladó orosz irodalmának nemes ha- gományait kövesse. Első elbeszélé- sét, a Szegény embereket, e hagyó- mányok szellemében írta.

Írói munkásságának kezdetén már jelentkezik ellentmondásos életfelo- lása. Egyik elbeszélésében (1846-ban írta) bemutatja az egyszerű embert, a kistisztviselőt. Helyesen mutat rá, hogy hősenek jellemében megtalálható a társadalmi helyzetet szembeni elé- gedetlenség és ugyanakkor a rebezo- ló, a lelki magatartása. E típus lel- kivilágának kettősségét azonban Dosztojevszkij nem a konkrét társa- dalmi feltételekkel magyarázza, ha-

gása. Egyik elbeszélésében (1846-ban írta) bemutatja az egyszerű embert, a kistisztviselőt. Helyesen mutat rá, hogy hősenek jellemében megtalálható a társadalmi helyzetet szembeni elé- gedetlenség és ugyanakkor a rebezo- ló, a lelki magatartása. E típus lel- kivilágának kettősségét azonban Dosztojevszkij nem a konkrét társa- dalmi feltételekkel magyarázza, ha-

nem az ember állítólagos „örök” tu- lajdonsgaival.

A neves orosz író életében jelentős fejezetet képezett az utópista szocia- lizmus eszméi iránti szenvedélye. Pa- trasevszkij forradalmi köréhez való csatlakozása. Dosztojevszkij le- lő tartóztatták, majd néhány társával együtt halálra ítélték. Azzal vádol- ták, hogy fennhangon olvasta Bjelmiszkijnek Gogolyhoz írt levelét. Az

utolsó pillanatban a büntetést meg- változtatták és Dosztojevszkij négy- évi kényszermunkára küldték Omsz- kba. A büntetés letöltése után a sze- mipelatoniszkij katonai egységél kel- lett eszolgálatot töltenie egészen 1869-ig.

I. Miklós cár kegyetlen megtörli- sa a Petrasevszkij-léle összeazalvós tagjaival szemben, a kényszermunka, a deportálás időben egybeesett nyu- gatban az 1848-as forradalom buká- sával és a szocializmusról alkotott kie- polgári illuziók kudarccával. Mindez hozzájárult ahhoz, hogy elmélyülje- nek az író felfogásának ellentmondá- sai. Dosztojevszkij arra a meggyő- ződésre jutott, hogy Oroszországban a haladó értelmiség nem számíthat a népre és így nem változtathatja meg a fennálló rendet. Hirdetni kezdte az engedelmességet, az alázatosságot és ezeket a tulajdonságokat az orosz nép örökös érvényes jellemvonásának tartotta.

Az író, aki elvesztette hitét a for- radalmi eszmék győzelmében, a győ- zelem kivívásának lehetőségében, azt hirdette, hogy a nép beküldjön ki a fennálló helyzettel. Dosztojevszkij felfogását keményen megkritikák a forradalmi demokraták folyóirataiban, a Szovremenyikben.

Súlyos hiba lenne azonban, ha Dosztojevszkij tevékenységének ide- ológiai tartalmát reakciós prog- ramjáról szűkítették.

Az író műveiben megleve- nedő alakokat áthatja a társadalmi igazságtalansákok elleni tiltakozás, a gyűlölet az ember megalázása ellen, a hit az ember magasabb elhivatot- tágában. Ez pedig árnyéka borítja a művész reakciós felfogását. Tény, hogy egészen haláláig, 1881-ig Dosz- tojevszkij látása, életfelfogása nem tisztult. Alkotásai azonban művészi

erővel tárják fel a polgári-földesuri rendszer korhadtságát, megrázó erő- vel festik le a társadalmi rendszer által elnyomott emberek szenvedését, nyugtalanságát, azoknak az emberek- nek majdnem elviselhetetlen életét, akik nem látták a kiutat és reménytel- lenül vergődtek szörnyű helyzetük- ben.

A deportálásából való visszatérés után írt két művének, a „Megalázot- tak és megszorítottak” (1861) és az „Emlékiratok a holtak házából” (1861–62) című regényének helyte- len, vallás-erkölcsi következtetéseit el- lenére nagy jelentősége volt az orosz kultúra fejlődésében. Az utóbbi kü- lönösen nagy művészi erővel mutatja be az orosz nép lelki gazdagságát, azt, hogy mennyire mélyen él e nép lelkében az igazság érzetele.

A 60-as évek végéig egymástól jelennek meg művei. 1866-ban írja meg a Bűn és bünhődést, két év mul- ta A felkelgyelmit. 1875-ben jelenik meg A sílher és 1879–1880 között pedig megírja a világirodalom egyik ki- váló regényét, a Karamazov testvé- reket.

A Bűn és bünhődésben Dosztojev- szkij jetelet mond az osztálytársada- lom felett, leleplezi a kapitalista rend- szer emberellenes jellegét. A kapita- lista társadalom fojtogató légköréből nem lehet menekülni, ha az ember rabja a polgári erkölcsnek — ez a re- gény banulsága. Háborozgató a ka- pitalista város nyomor-nyegyeiről rajzolt kép, ahol minden remény nél- küli élnek az emberek. A regény hiá- bja, hogy a mű hőse éppen úgy, mint maga a szerző, nem látják kiutat, nem hisznek a társadalmi harc eke- rében. Ezért hirdeti Dosztojevszkij a szenvedés, a keresztényi alázatosság szükségességét. Mi több, támadja azokat, akik valamilyen formában cselekvően fejezik ki ellenkezéseiket.

A félregyelmű című regényében Miskin herceg vallásos alázatosságát példaképül állítja. A szerző arról igyekszik meggyőzni az olvasót, hogy ez az egyetlen lehetőség az emberi lélek megmenekésére a polgárság dzsungel-erkölcsének és ugyanakkor a forradalmi harc kísértésének hatá-

sa elől. Dosztojevszkij igyekszik kompromittálni a korabeli ifjúság fel- szabadtó harcart. E művében azonban a reakciós vendencia összeütközése kerül a magántulajdonon alapuló társadalom leleplezésével. Az író he- vesesen támadja a társadalmi rend- szert, amelyben a pénz megrontja, bemoskolyt az emberek közötti ka- pocolatokat. A Karamazov testvérekben szintén a pénz zűléstől hatását mu- tatja be rendkívül erőteljesen, me- győződen. Újabb megkísérli, hogy be- bizonyítsa: csak a vallásosság őrzi meg az emberekben az erkölcsi érté- keket, teszi őket fogékonyra a jó és rossz fogalma iránt. Művében Dosz- tojevszkij nagy művészi hozzáértéssel ábrázolja a nemes Karamazov család degenerálódását, felbomlását, hitel- sen mutatja be ezeket a cinikus, al- jas embereket, hevesen támadja a ha- mis vallásos erkölcsöséget, az embe- ri szenvedés képmutató igazolását, megrendítően ábrázolja a gyermekek szenvedését a gyűlöleten alapuló társadalomban. A mű alaphangja tehát itt is az elnyomottak iránt megnyil- vánuló rokonszenv.

Írásában, amelyekben Dosztojev- szkij eltávolodik az élet igazságától, főleg azoknak az alakoknak a művé- szí megformálása nem kielégítő, ame- lyek tulajdonképpen az író vélemé- nyét, meggyőződését fejezik ki. Ez annak tulajdonítható, hogy az író az életben nem találta meg az igazi po- zítív hőst. A Démonok című regényé- ben megformálta a valóságot az al, hogy egy anarhikus megmozdu- lást forradalmi tevékenységnek állí- tott be. Nem oszadálni való, hogy ez az írása művészi szempontból is leg- gyengébb művei közé tartozik.

A haladás keréktől, a materialis- ta világnézet ellenségei sokat fogla- koztak Dosztojevszkij alkotásainak negatív, reakciós elemeivel. Gorkij valóban többször felhívta a figyelmét Dosztojevszkij felfogásának, művé- szetének ezekre az árnyoldalaikra. A szovjet írók első összszövetségi kon- gresszusán a többi között a követke- zőket mondotta róla: „Dosztojevszkij zsenialitása elvitathatatlan; teleme- nyének erejére nézve talán csak

Shakespeare-rel hasonlítható össze. De mint egyént, mint „a világ és az emberek bíróját”, igen könnyű őt a középkori inkvizitor szerepébe képze- lünk.

Azért szántam ilyen sok helyet Dosztojevszkijnek, mert az ő eszméi- nek hatása nélkül szinte lehetetlen volna megérteni, miért fordult olyan élesen hazánk irodalma és az orosz értelmiség nagyrésze 1905–1906 után a radikalizmus felé és demokra- tizmus felé a burzsoá „rend” megör- zése és védelme felé.”

Napjainkban is a kapitalista or- szágok reakciós ideológusai Dosz- tojevszkij hívják segítségül tudomá- nyellenes, misztikus propagandá- juk alátámasztására, annak a bebizo- nyítására, hogy az ember tökéletlen lény és ezért hiábaváló a társadalom- nak a szocializmus elvei alapján tör- ténő újjászervezése. Ezek a „tudó- sok” Dosztojevszkij könyveinek leg- sötétebb lapjait használják fel arra, hogy megrágalmazzák az orosz népet és a szocialista forradalmat.

A reakciós irodalomtörténészek a polgárság osztályvérdeneinek megfe- lően meghamisítják Dosztojevszkij és elhallgatják heves tiltakozását a polgári társadalom ellen, téző vágyát, hogy oltalmazza a kizsákmányolás súlya alatt nyögő, senyvedő embere- ket.

Irodalmi tevékenységének pozitív, haladó oldalai szétválaszthatatlan kapcsolatokat teremtenek Dosztojev- szkij és a humanista, haladó orosz irodalom képviselői: Puskin, Lermont- ov, Gogoly, Nyekraszov, Tolstoj kö- zött. Ezért határozta el a Bóka Vi- lágtáncos is, hogy halálának 75. év- fordulója alkalmából ez évben min- den országban megemlékezzenek ró- la.

Irodalmi alkotásával Dosztojev- szkij beírta nevét a világirodalomba. Az emberi szóban rejő határtalan művészi erő felhasználásával megrá- zó képet rajzolt a kizsákmányolások alapuló társadalomról, ellentmondá- sairól, áldozatairól: a küzdő, szenvedő, gyöttrő emberekéről.

F. T.

A felszerelések és a munkaidő kihasználása a „December 30” textilgyárban

A termelés növekedésének és a munkaterheltség emelésének egyik fontos tényezője a vállalat kapacitásának kihasználása.

A termelési kapacitás teljes kihasználásának fontos feltétele: a termelésnek a nap mind a 24 óráján keresztül történő megszervezése (extenzív kihasználás), valamint a gépek teljesítményének növelése az egy időegységre eső termelés növelésével (intenzív kihasználás).

A felszerelés extenzív kihasználása főbb növelésének eszköze a három váltásos termelés.

A „December 30” gyárban három váltásos dolgoznak. Ez még sem vezetett az extenzív mutató növeléséhez, ami abból is kitűnik, hogy a főnöke a múlt év decemberében előirányzott 0,940-es gépkihasználási mutató helyett csupán 0,892-es mutatószámot ért el. Tehát a megengedett gépállási órák számát túllépték, aminek oka a nagyüzemi igazolatlan hiányzás.

Az extenzív kihasználás növelését a tervezéssel járó pontos elvégzése eredményezi, de ugyanakkor ez nem elegendő az igazolatlan hiányzások okozta gépállásokat. A gépek gyökéres javítását a „December 30”-gyárban 178 százalékos teljesítettként, a kihasználási mutató mégis csökkent. Ennek az oka az, hogy nem vették figyelembe annak fontosságát, hogy a javításokat jól kell végezni. A II. szövedében például a gyenge minőségű javítás gyakran idő előtti gépállásokat okoz.

Növekszik a gépkihasználási mutató a gépek és felszerelések jó karbantartásával. Minden munkás feladata és egyben érdeke is gépet tisztítani.

tán tartani. Példa erre az I. szövedében Kovács Elz, Brutyó Katalin és mások, akik szeretik munkájukat, gépeiket gondosan kezelik, jó munkájukat mellett ez is hozzájárul normatív teljesítésükhöz.

A párt- és szakszervezetekre hárul az a feladat, hogy fokozott nevelőmunkával tudatosítsák a munkásokat a technikusok körében azt, hogy vigyázzanak gépeikre és lelkiismeretesen gondozzák azokat, mert csak így lehet a szövedő munkáját megjavítani. Ugyanis itt sem teljesítették a gépkihasználási mutatót, amennyiben a tervezésükhöz 0,900 helyett csak 0,891-et értek el. A lemaradás oka itt is a nagyüzemi igazolatlan hiányzás.

A gépállások a termelés növekedését is gátolták a II. szövedésben. A múlt év decemberi termelési tervet csupán 94,5 százalékban teljesítették. Ennek oka, hogy egyes szövedők számára az alkatrészek hiányának nem megfelelő munkahelyi biztosítottak. Ugyanakkor a revolvergépeken dolgozók nem végeztek megfelelő műveleteket és így munkájuk termelékenysége sem emelkedett.

Kovács István szövedőmester ezen ügy segítette, hogy ismerette a szövedő előtt, melyek a leggyakoribb műveletek és szakmailag jobban felkészült munkásokat az egyszerű szövedőgépektől revolvergépek mellé helyezte. Ennek eredménye, hogy két revolver-szövedő csoport, ahol eddig csak 70-80 százalékban teljesítették a tervet, most naponta átlagosan 10-15 százalékos túlteljesítést ér el.

A szövedő II. számú részlegén január 28-án a termelési tervet 109 százalékosan teljesítették, a minőséget pe-

dig 2,5 százalékkal túlteljesítették, amit nagy mértékben köszönhetnek a munkások odaadó és gondos oktatásának.

A termelési folyamat legnagyobb akadályai a segédmesterek alacsony elméleti-szakmai felkészültsége. Ők azok, akiknek a munkaidő minden percét a munkások között kellene töltöniük, de alacsony felkészültségük folytán nem nyújthatják a várt segítséget.

Ezen a helyzeten a legrövidebb idő alatt javítani kell. Ennek érdekében a részleg vezetőjének feladata az alacsonyabb felkészültségű segédmesterek elméleti leckéket tartani és ugyanakkor a tanulókat a gyakorlatban bemutatni, rámutatni a hibák eredetére és felszámolásuk lehetőségére.

A felszerelés teljes kihasználásának biztosítása a haladott módszerek széleskörű alkalmazása. A „December 30”-gyárban januárban 1,117 munkás alkalmazott ilyen módszereket. Ezzel szemben helytelen a nemtörődomség a kisgépesítések alkalmazása terén. Például decemberben, a benyújtott javaslatok közül egyetlen sem alkalmazták. Belenyújtottak abba, hogy a meglévő felszereléseken egyik munkás háromszorosára teljesíti normáját, míg mások ugyanolyan munkafeltételek mellett alig teljesítik termelési feladataikat.

A párt- és szakszervezeti bizottság feladata: harcolni az utasítás általánosításáért, ami elősegíti azt, hogy minden munkás túlteljesítse normáját, több és jobb terméket, a munkaterheltség növelését szüntelen emelést jelent. Lukács Piroška

Telőszerkezet vasbetonelemekből

Még 1954 nyarán történt, hogy a buiteai filmközpont építőtelepén előregyártott vasbeton elemekből készítették el az egyik tömbház telőszerkezetét. Hazánkban ez volt az első ilyenkor készített. Az eredmény meglepett a várakozásoknál, a szakemberek meggyőződtek róla, hogy az előregyártott vasbetonelemek alkalmazása sok előnnyel jár. Jöval kevesebb faanyag kell az építkezéshez, gyorsabb a munka, az épületek padlása nem tűzveszélyes és térfogat szempontjából is jobban kihasználható.

Azóta már Bukarestben, Szilárvárosban, Petrosényban és másuttal is átvetették ezt a módszert. A csatolt 6. számú építkezési terv 386 köbméter faanyagot takarított meg ezzel az eljárással csupán a Burila Mare-i állami gazdaságban és a Schlitz Golești-i új munkástelepelepen végzett építkezéseknél. További 1188 köbméter fa válik fölöslegessé az ideit tervben szereplő családi házak építése során, az előregyártott vasbetonelemek alkalmazásával.

Az Építészeti Intézet úgy határozott, hogy az ideit munkatervben szereplő típuslakások és más, még a múlt év utolsó negyedében tervezett épületek telőszerkezetét szintén előregyártott vasbetonelemekből készítsék.

—O—

Új szakkönyv fémipari dolgozóink segítségére

A Technikai Dokumentációs Intézet megjelenteti „A nagy munkadarabok kovácsolása és matricázása” című művet, amely tavaly jelent meg a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának kiadásában.

A könyv, amely főleg a fém- és gépiparban dolgozó mérnökökhöz és technikusokhoz szól, az 1951-1954 közötti években megjelent műszaki kiadványok tanulmányozása alapján adatokat közöl az acéltól és könnyű ötvözetektől készült nagy munkadarabok kovácsolási és matricázási műveleteinek technológiájáról.

A mű kimerítően foglalkozik a következő kérdésekkel: a nagyméretű acélaljakok kovácsolásának technológiája, a könnyű ötvözetektől készült nagyméretű kovacsolt munkadarabok gyártása, a nagy munkadarabok elmozdításával történő matricázása, a vastag lemezekből készült munkadarabok edzés útján történő matricázása. Adatokat közöl a könyv az önműködő üzemmű, amelyben a kovacsolt, hajlított tengely-félgépjárműk készülnének, valamint a kovacsolt és matricázott nagy munkadarabokhoz szükséges alumínium-ötvözetből készült rudakról.

A könyvhöz bibliográfiát is mellékelnek. (Agerpres.)

Az állomási „Választók Háza”-ban

Naponta százan és százan szállnak vonatra az aradi állomáson. Az ország minden tája felé elkíséri őket a mozdonyok füstje. A peronon és a várótermekben zene akkordjai rövidítik meg az utasok számára a várakozást. A várótermek előtti folyosón az egyik ajtó mellett vöröses zászló, felette pedig a két szó: „Választók Háza” látható.

A „Választók Háza”-ban találkozunk Iova Gheorghe vagongyári munkással. A kovácsoló műhelyben dolgozik, nemrég mult 18 éves és március 11-én lép először az urna elé. Előtte az asztalon folyóiratok, a választások kérdéseivel foglalkozó brosrak. A vonatra vár. Zimándi fiu. Pajtásaival, ismerőseivel együtt lapozgatja az előtte fekvő folyóiratot.

Iova Gheorghe-től nem messze Hențiu Ioan jegyzékek nézegeti az „URSS az!” című folyóiratot.

Az állomási dolgozók szabadidejükben sokat tartózkodnak a „Választók Háza”-ban. A felvilágosítókön kívül érdekes kulturműsort is hallhatnak a szobában felszerelt hangszórókból.

Ha a folyosóról lépünk be a szobába, kellemes látvány tárul elénk. Egy kisebb helyiségben, jobboldalon rádió szól, baloldalon egy piros terítővel letakart asztal, székek, mikrofon, amely előtt a „szolgálatos” agitátor beszélget azokkal, akik felvilágosítást kérnek. Ezt a beszélgetést hallják a „Választók Háza”-ban, a várótermekben és a peronon is.

A „Választók Háza”-ban a baloldali sarokban könyvszekrény áll, mellette háromszögletű aranyhimzés selyemzástól hirtől, hogy 1951-ben a nagyváradi és aradi vasútállomások közötti versenyt az aradi csapat nyerte meg. Erre még ma is büszke az aradi állomás munkaközössége.

Az agitátorok asztalánál egy alacsony, széke asszony áll. Barátságos arccal, mosolyogva beszél mindenkiel. Zimmer Lujza, a soron-

levő szolgálatos agitátor a „Választók Háza”-ban. Vele szemben Zachoi Petru II. Beszélgetnek. A férfi kérdéseket tesz fel a választásokkal kapcsolatban, Zimmer Lujza nyugodtan, érthetően válaszol. Miután az első kérdésre felelt, Zachoi elvált tovább kérdez. Zimmer Lujza megmagyarázza az érdeklődőknek, hogyan kell eljárni a választások előtt és mit kell tennie a választófülkében. Zachoi Petru II. aziránt érdeklődik, történet-e valami változás az 1953-as néptanácsi képviselőválasztások óta. Zimmer elvált és kérdésre felelt, a választás módja semmit sem változott.

Zachoi elvált megköszönte a felvilágosítást és távozás előtt még így szól:

— Igyekeztem mindazt, amit hallottam, társaimnak is elmondani.

Az állomási „Választók Háza”-ban érdekes műsorszámok álló órarendet függesztettek ki, s a programot naponta reggel 6 órától este 9 óráig közvetítik.

A terem jobb oldalán három asztalt állnak körül. Mindhárom asztalnál sakk-csata folyik. A „mérkőzések” nagy érdeklődés kíséri. Az első asztalnál Chereches Vasile és Nistor Amus vagonolatók játszanak, a másodiknál Soc Vasile és Begu Cristian forgalmisták, a harmadik asztalnál pedig Hențiu Gheorghe és Floare Nicolae jegyzékek mérik össze tudásukat. Még nem érkezett el az idő, amikor munkába kell állniuk, addig is, szabadidejükben sakkozással szórakoznak.

Előlelál az asztalok között Tornea Savu, a 66. számú városi választókerület képviselőjelöltje, az állomás pártalapszervezetének titkára. Elbeszélget a választókkal. A beszélgetők csoportját figyelve, az a látás, hogy itt mindenki ismeri egymást. Pedig sokan most találkoztak először az állomási „Választók Háza”-ban, de céljuk és akaratuk egy: az ennek legfeljebb szimbólum lesznek március 11-én a szavazócédulák.

Gáll Magda

Testnevelés és sport

Márciusban kezdődnek a birkozó csapatbajnokság küzdelmei

A birkozó csapatbajnokságban március 3-án, 4-én kezdődnek meg a küzdelmek. Az első fordulóban valamennyi mérkőzést Bukarestben bonyolítanak le és az öt forduló részletes programja a következő:

MÁRCIUS 3. 4. Bukarestben: II. csoport: Dinamo Szilárváros, Dinamo Szatmár, Metalul Resica, Metalul Nagybánya. III. csoport: Constructorul Kolozsvár, Constructorul Ploesti, Progresul Lugos, Progresul Bukarest. I. csoport: Dinamo Bukarest, Voința Marosvásárhely, Fl. Rosie Kolozsvár, Fl. Rosie UTA, Locomotiva Temesvár.

MÁRCIUS 18. I. csoport: Galac: Dinamo Bukarest, Dinamo Szilárváros, Constructorul Kolozsvár, Fl. Rosie Galac. II. csoport: Marosvásárhely: Dinamo Szatmár, Constructorul Ploesti, Metalul Vajdahunyad, Voința Marosvásárhely. III. csoport: Lugos: Fl. Rosie Kolozsvár, Metalul Resica, Hadsereg Központi Háza, Progresul Lugos. IV. csoport: Aradon: Metalul Nagybánya, Progresul Bukarest, Locomotiva Temesvár, Fl. Rosie UTA.

APRILIS 1. I. csoport: Bukarest: Dinamo Bukarest, Dinamo Szatmár, Progresul Lugos, Locomotiva

A téli szpartakiáda versenyeiről

A téli szpartakiáda során főleg az iskolai sportközösségek végeztek jó mozgásos munkát Aradon. Ezt igazolják azok a számadatok, amelyek a versenyek első szakaszában az „Időjárás” részvevőire vonatkoznak. Február 10-ig ugyanis Aradon a különböző sportágakban, mint például, asztali tenisz, torna, sí, szánkózás, korcsolyázás és birkózás, összesen 6400 fű (közöttük 3711 iskolás, 2689 szakszervezeti

sporthoz), valamint 1832 leány (közöttük 1478 iskolás és 354 szakszervezeti sportoló) vett részt a versenyeken. Az iskolai sportközösségek között élen jártak a textilkolcs, a CFR szakmai iskola, valamint a 2. számú középiskola, míg a szakszervezeti sportközösségek közül a legjobb mozgásos munkát a Fl. Rosie UTA, a Constructorul és a Voința végezte.

A kolozsvári Locomotiva jégkorong csapata Aradon

Vasárnap délelőtt 11 órakor a Progresul stadion edzőpályáján létesített jégpályán a kolozsvári Locomotiva

jégkorong csapata mérkőzik az aradi „A”-válogatott csapattal.

Időjárás

Február 12-én, vasárnap, tulnyomórészt borult égbolt, tartomány szerinti, időközönkénti havazás várható. A hőmérséklet lassan emelkedik. Nappal mínusz 3, plusz 2, éjjel mínusz 4, mínusz 8 között. Mérsékelt,

időközönkénti erősödő szél. Reggen ködképződés.

A következő két napon havazásra, ködre hajló időjárás várható. A hőmérséklet fokozatosan tovább emelkedik.

Az oszthatatlan alap növelése a kollektív gazdaságok vagyongyarapodásának kultúrája

Állapítja meg a kollektív gazdaságba belépő minden egyes paraszti gazdaság anyagi helyzetét mérten.

Az oszthatatlan alap növelését az a különbség jellemzi, amely az oszthatatlan alaphoz csatoltak jövedelmét megközelíti százalékkal, úgy, hogy öt év alatt milliókat lett a gazdaság. Kellő mértékben kifejezhetők a gazdaság állattenyésztési, építkezési, beruházási és esztergályozási tevékenységének határozott meg. Ezekről függ az oszthatatlan alap növelésének aránya. A kollektív gazdaság mintalaprendszerétől elvárja, hogy a kollektív gazdaság, évi jövedelmének egy részét az oszthatatlan alaphoz kell csatolni: „az álló-alap kiegészítésére szolgáló részarány a gabonatermesztő kollektív gazdaságnál a pénzbeli nyersjövödelmének 10-12 százalékát, az ipari növényeket és főzelékeket termesztő kollektív gazdaságoknál 12-15 százalékot tesz ki”. A mintalaprendszer alapján tehát minden kollektív gazdaságnak fontos feladata az oszthatatlan alap növelése.

Miért fontos az oszthatatlan alap növelése?

Számos kollektív gazdaság a megalkulása óta nagy fejlődést értett meg. Jelentős mértékben gyarapodott a gazdaság vagyona, többszörösére emelkedett az oszthatatlan alap. Ez a helyzet főképpen az olyan kollektív gazdaságokban észlelhető, ahol sokoldalú termelési folyamatok, tehát nemcsak a gabonatermesztést, hanem a mezőgazdaság többi termelési ágát: az állattenyésztést, a főzelék- és zöldségtermesztést, az ipari növénytermesztést is kifejezték. Minél jobban bővül a kollektív gazdaság termelési ágai, befektetései és építkezései, annál nagyobb lesz a kollektív gazdaság jövedelme és végeredményben a kollektivisták egyéni részesedése is.

Első példaként áll rajonunk kollektív gazdaságai előtt a vladimiresui kollektív gazdaság eddigi fejlődése. 1951-ben alakult a gazdaság és a kol-

lektív gazdaság mintalaprendszerétől elvárja, hogy a kollektív gazdaság, évi jövedelmének egy részét az oszthatatlan alaphoz kell csatolni: „az álló-alap kiegészítésére szolgáló részarány a gabonatermesztő kollektív gazdaságnál a pénzbeli nyersjövödelmének 10-12 százalékát, az ipari növényeket és főzelékeket termesztő kollektív gazdaságoknál 12-15 százalékot tesz ki”. A mintalaprendszer alapján tehát minden kollektív gazdaságnak fontos feladata az oszthatatlan alap növelése.

Miért fontos az oszthatatlan alap növelése?

Számos kollektív gazdaság a megalkulása óta nagy fejlődést értett meg. Jelentős mértékben gyarapodott a gazdaság vagyona, többszörösére emelkedett az oszthatatlan alap. Ez a helyzet főképpen az olyan kollektív gazdaságokban észlelhető, ahol sokoldalú termelési folyamatok, tehát nemcsak a gabonatermesztést, hanem a mezőgazdaság többi termelési ágát: az állattenyésztést, a főzelék- és zöldségtermesztést, az ipari növénytermesztést is kifejezték. Minél jobban bővül a kollektív gazdaság termelési ágai, befektetései és építkezései, annál nagyobb lesz a kollektív gazdaság jövedelme és végeredményben a kollektivisták egyéni részesedése is.

Az élenjáró kollektív gazdaságok példája azt mutatja, hogy a közös gazdaság fejlődésében, a kollektivisták anyagi és kulturális életszínvonalának emelésében elért sikereket jelentős mértékben az oszthatatlan alap növeléséről és annak helyes felhasználásáról függnek.

Az oszthatatlan alap (álló-alap) mindig megmutatja, hogy jól, vagy rosszul gazdálkodik-e a kollektív gazdaság. Megállapíthatjuk belőle, mennyire fejtett a termelés, hogyan használják fel és hogyan osztják szét az évi jövedelmet, egyszerű-e a kollektív gazdaság és pénzügyi tevékenysége. Ebből láthatjuk, hogy az oszthatatlan alap igen fontos tényező a kollektív gazdaság életében. Mindenekelőtt vizsgáljuk meg, hogy mi is az az oszthatatlan alap?

Az oszthatatlan alap a kollektív gazdaságok közös vagyonának az a része, amelyet a kollektív gazdaság mintalaprendszerétől elvárja, hogy a kollektív gazdaság, évi jövedelmének egy részét az oszthatatlan alaphoz kell csatolni: „az álló-alap kiegészítésére szolgáló részarány a gabonatermesztő kollektív gazdaságnál a pénzbeli nyersjövödelmének 10-12 százalékát, az ipari növényeket és főzelékeket termesztő kollektív gazdaságoknál 12-15 százalékot tesz ki”. A mintalaprendszer alapján tehát minden kollektív gazdaságnak fontos feladata az oszthatatlan alap növelése.

Külföldi sajtókommentárok amerikai léggömböknek a Szovjetunió légterébe való irányításával kapcsolatban

PARIZS. (Agerpres.)

A párizsi lapok rámutatnak arra, hogy a Szovjetunió külügyminisztériumának moszkvai sajtóértekezletén megmutatták a külföldi újságíróknak az amerikai léggömböket, amelyeket kémkedés céljából a Szovjetunió légterébe irányítanak.

A legtöbb jobboldali lap részletesen leírja a léggömböket és az újságíróknak megmutatott többi anyagokat, anélkül azonban, hogy kommentárokat fűznének ehhez. Ezek a lapok csupán leközlik a Washingtonból kapott híreket, amelyekből kitűnik, hogy a sajtóértekezlet „nagy elégedetlenséget” keltett az amerikai hivatalos körökben.

A Combat című lap belséri, hogy a moszkvai sajtóértekezleten „meggyőző bizonyítékokat” tártak fel. A Le Monde cikket közölte az amerikai fényképezés technikájáról. A cikk címe: „Az Egyesült Államok nem mondott le arról, hogy felkulassa a Szovjetunió távoli területeit”.

A Liberation rámutat arra, hogy a Pentagon (az amerikai hadügyminisztérium) vezetői a léggömbök segítségével kémjellegű anyagokat gyűjtenek.

A lap követeli, hogy vessenek véget az amerikai léggömbök felérésztésének és hangsúlyozza, hogy a léggömbök komoly veszélyt jelentenek a légi közlekedésre.

A l'Humanité megállapítja, hogy Moszkvában az újságírók előtt olyan bizonyítékokat tártak fel, amelyekből kétségtelenül kitűnik, hogy a Szovjetunió légi terébe irányított léggömböket az amerikai szovjet nem „meteorológiai” megfigyelésre, hanem kémkedés céljából szolgáló fényképfelvétel miatt eresztik fel.

BELGRAD. (Agerpres.)

A szovjet kormány a léggömbök felérésztésével kapcsolatban az amerikai kormányhoz intézett jegyzékét kommentálva, a Zadruga című lap egybevetése között írja: „Annak ellenére, hogy az USA külügyminisztériumának szóvivője kijelen-

tette: az USA honvédelmi minisztériuma közölte, hogy januárban a legkorszerűbb felszereléssel ellátott léggömbök segítségével meteorológiai kutatásokat akar eszközölni, az ismert tények megcáfolják ezeket az állításokat.

Elsősorban is a „kutatásokat” kizárólag a kelet-európai országok és Kína között végzik. Másodszorban a léggömböket gyakran olyan propaganda anyagokkal látják el, amelyeknek semmi közük sincs a tudományos kutatásokhoz. Harmadszorban, ha tudományos kutatásokról lenne szó, ez esetben szükséges lenne, hogy minden egyes ország, amelynek területére irányítják ezeket a léggömböket, hozzájárulást adjon ehhez, sőt közös akcióra van szükség, mert a meteorológiai kutatások csak ez esetben járhatnak pozitív eredménnyel.

A lap végül megállapítja, hogy ilyen eszközökkel nem lehet megteremteni a bizalmat és a nyugalom légkörét.

Ausztria dolgozói tiltakoznak az ellen, hogy betiltották az SzVsz tevékenységét országuk területén

BECS. (Agerpres.) — A TASZSZ

jelenti:

Az osztrák dolgozók körében nagy felháborodást váltott ki az osztrák hatóságoknak az a határozata, amelyel betiltották az SzVsz tevékenységét Ausztria területén. Február 9-én este Bécsben tiltakozó nagygyűlés zajlott le, amelyen Gottlieb Fiala, az osztrák munkásmozgalm egyik legnépszerűbb aktivistája kijelentette, hogy a belügyminiszter határozata sérti az osztrák munkások érdekeit. Rámutatott arra, hogy a belügyminisztérium, miközben betiltja a demokratikus szervezet működését, szabad kezet ad egyes Gestapo hűbérnoknak, mint Sanitzer és az osztrák nép olyan ellenségeinek, mint Starheimberg.

Otto Horn, az Osztrák Szakszervezeti Szövetség vezetője, az SzVsz megállapította, hogy az SzVsz elleni intézkedések az osztrák munkások szellemi bevezetését jelentik.

A nagygyűlés részvevői táviratot intéztek Di Vittorio-hoz, az SzVsz elnökéhez. Ebben elítélik az osztrák belügyminisztérium akcióit. A távirat e szavakkal fejeződik be: Eljen a Szakszervezeti Világszövetség! Eljen a világ munkásmozgalmának akcióegység!

A lengyel szakszervezetek tiltakozása

VARSO. (Agerpres.) — A PAP

jelenti:

A Lengyelországi Szakszervezetek Központi Tanácsa nyilatkozatot adott ki, amelyben a lengyel munkások egy nevében tiltakoznak az osztrák hatóságok határozata ellen, amelynek értelmében Ausztria területén betiltották a Szakszervezeti Világszövetség tevékenységét. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy az SzVsz a világ dolgozóinak legnagyobb és legrepresentatívabb szervezete, amelyet hivatalosan elismert az ENSZ és amelynek tevékenysége megfelel az ENSZ alapokmányának célkitűzéseinek, valamint az életfeltételek megjavításáért, a szabadságért és a békeért küzdő összes dolgozó törekvéseinek.

zat hangsúlyozza, hogy az SzVsz a világ dolgozóinak legnagyobb és legrepresentatívabb szervezete, amelyet hivatalosan elismert az ENSZ és amelynek tevékenysége megfelel az ENSZ alapokmányának célkitűzéseinek, valamint az életfeltételek megjavításáért, a szabadságért és a békeért küzdő összes dolgozó törekvéseinek.

Mao Ce-tung fogadta a thajiföldi küldöttséget

PEKING. (Agerpres.) — Az Uj Kína jelenti:

Mao Ce-tung, a Kínai Népköztársaság elnöke, fogadta a thajiföldi küldöttséget, amely a két ország közötti baráti kapcsolatok megszilárdítása céljából érkezett a Kínai NK-ba. A fogadásnál jelen volt Csu En-laj, a Kínai NK Államtanácsának elnöke, Csen I, a miniszterelnök helyettese és mások.

Rövid külföldi hírek

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A Szovjetunió minisztertanácsa határozatot hozott a tej- és tejtermék termelésének fokozására, a városok és ipari központok lakossága tejjel ellátásának megjavítására.

PRAGA. (Agerpres.) A CETEKA jelenti:

Február 9-én nyílt meg Prágában a Csehszlovák Köztársaság Nemzetgyűlésének ülésszaka, amelyen megvitatják az ezévi állami költségvetési tervet.

GENF. (Agerpres.)

A Nemzetközi Vöröskereszt Bizottság felvette tagjai sorába a Koreai Demokratikus Köztársaság Vöröskereszt Egyesületét.

LONDON. (Agerpres.) A TASZSZ jelenti:

A munkügyi minisztérium közlése szerint Angliában jelenleg 264.000 a munkanélküliek száma.

NEWYORK. (Agerpres.)

Rankin, az Egyesült Államok taványi nagykövete és Ingersell tengernagy, a hetedik amerikai flotta parancsnoka megsejlelték Matzu szigetét.

NEWYORK. (Agerpres.)

A Fülöp-szigeti cukoripari munkások sztrájkja mind nagyobb méreteket ölt. A sztrájkolókhoz csatlakozott további három cukorgyár munkásai, mivel fizetésemelés követelésüket a gyár vezetősége visszautasította.

A Fülöp-szigeteken jelenleg több ezer cukoripari munkás sztrájkol.

KAIRO. (Agerpres.)

Az utóbbi napokban Libia különböző vidékein havazott. A hegyvidékeken a hőmérséklet mínusz 5 fokra süllyedt.

A Német Demokratikus Köztársaságban ellent idegen kémek bűntetésének megváltoztatása

BERLIN. (Agerpres.) Az ADN jelenti:

W. Pieck, a Német Demokratikus Köztársaság elnöke levelet intézett dr. E. Meltzhelmer-hez, az NDK főügyészéhez, amelyben M. Held és W. Rudert idegen kémek ügyével foglalkozik, akiket a legfelső bíróság halálra ítélt.

A két személy elleni ítélet — hangzik a levél — megfelel az általuk elkövetett bűncselekményeknek.

A német nép békéjének biztosítása érdekében intézkedéseket követel meg az északatlanti blokk ügynekeivel szemben.

Azonban, hogy megmutassuk az egész német népek: a Német Demokratikus Köztársaság a nemzetközi feszültség enyhítésére törekszik, — írja W. Pieck — Max Held és Werner Rudert ellen hozott halális ítéletet életfogytiglani börtönrre változtatom.

Spanyol diákok nagyarányú Franco-ellenes tüntetése

MADRID. (Agerpres.)

A február 7-én elkezdődött Franco-ellenes diáktüntetések óriási arányúak voltak. A spanyol diákság tiltakozik a fallangisták hűlőgán provokációját ellen, amelynek célja képviselői rákényszeríteni a diákbizottságokra. A Reuter hírtárgyalás be- számol arról, hogy Madridban csütörtökön harmadszor is kibontakoztak a diáktüntetések.

A február 7-én és 8-án lezajlott tüntetések után a diákok február 9-én reggel Madrid központjában hatalmas nagyarányú tiltakozó tüntetést rendeztek. A tüntetésen résztvevők többszáz főnyi diák, ilyen jellegű tiltakozást kiáltott: „Le a fallangista egye-

tem! szakszervezetek! „Szabad szakszervezeteket akarunk!”

A Franco-ellen tüntető diákokra rátámadt a rendőrség és a fallangisták hűlőgán osztagok. A diákok között több az áldozat. A rendőrség több tüntetőt letartóztatott. A fallangisták vezetői körében élénk nyugtalanságot keltett a diákság nagyarányú Franco-ellenes tüntetése.

A France Presse tudósítójának közlése szerint a madridi hivatalos körökben élesen foglalkoztatják a diákvagargások.

Első „megorló” intézkedésként a hatóságok felüggesztették az egyetemi előadásokat és erős rendőri osztagokat vontak össze a madridi egyetem épülete köré.

Az „ALI BABA” című filmet a „DOZSA GYÖRGY” és „BALCESCU” moziban kedden, február 15-én mutatják be. Az előadások naponta a „Dózsa György” moziban 2, 4, 30, 7 és 9 órakor, a „Balcescu” moziban 2, 30, 5, 7, 30 és 10 órakor kezdődnek.

„DOZSA GYÖRGY” mozi: február 14-ig: Riadó a hegyekben. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Naponta mátiné 11 órakor.

„NICOLAE BALCESCU” mozi: február 14-ig: Riadó a hegyekben. Előadások: 3.30, 5.30, 7.30 és 9.30 órakor. Naponta mátiné 11.30 órakor.

„HERBAC JANOS” mozi: február 12-én: Az élet tanulsága. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„I. L. CARAGIALE” mozi: február 13-ig: Vasöl. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Mátiné 11.30 órakor.

„UJ IDOK” mozi: február 12-én: A balszerencsés kutyuska. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Mátiné 11.30 órakor.

„SOLIDARITATEA” mozi (Gáj): február 12-én: A világ bajnok. Előadások: hétköznap: 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ” mozi (Mike-lák): február 12-én: A tör. Előadások: 5 és 7 órakor.

„DECEMBER 30” üzemi filmszínház: február 12-én: A mi igazgatónk, és kiegészítő műsor: Sólom mádarak. Előadások: 3, 5 és 7 órakor.

„ILIE PINTILIE” CFR mozi: (Gradiste): február 12-én: Szitakötő.

AZ ARADI BABSZÍNHÁZ MOSORA: Vasárnap, február 12-én, délután 11 órakor: Az öt kínai. (Az előadás román nyelven).

Hét nap a nemzetközi politikában

Egyik középiskolánk osztályfőnök-tanárával beszélgettünk a minap. Alig vártunk néhány szót, máris külpolitikai kérdések kerültek felszínre. Ez érthető, mert a tanár fiatal ember és mint ilyen, tervek, festetek jövőjének képzeletbeli képét. Palettáján pedig a béke és háború lehetőségeinek borsos színei egyaránt fellelhetők.

Nem ártunk megkérdezni azzal, hogy a „hideg” és a valószínű háború örökös már végképp elűztük. Sőt, számolnunk kell vele: hihetetlen erőfeszítés szükséges, hogy a béke hosszú megmaradjon az emberi élet minden eddigi háború pusztításait megcsúfolja, rettenetes ördöglétszét.

Mégis, hallatlan mértékben meg erősítette a béke erői végső győzelmébe vetett rendíthetetlen bizalmát, amikor a szóbanforgó tanár ismerősöm közölte, hogy iskolájukban hetekenként megvárják a nemzetközi helyzetet s a vitában tanárok és diákok egyaránt részt vesznek.

Lányiskoláról lévén szó, a hír a régi, valamint a mai idők lányai között mélyreható különbség újabb megállapítására készített.

Mondanom sem kell, hogy az összehasonlítás a mai lányok javára dönt el. Ennek pedig nem az oka, hogy a régi lányok, — a mai nagymamák — sekélyesebb lelkiállapottsággal ékeskedtek volna unokáinknál. Nem, az ilyen feltételek ellen tiltakozni kell. Csupán a korszellem, a körülmények, amelyek között fiatalokat neveltek, volt rossz a szocialista tábor országai ifjainak mai helyzetéhez képest. Ez nyomta rá bélyegét a múlt idők lányainak lelkére.

Vajon, ha a századelői lányok is szabadon tárgyalhattak volna meg a háború és a béke kérdéseit, nem tört volna ki az első, majd ennek nyomán a második világháború? Ezt nem merném határozottan állítani. De ha az akkori dolgozó lányok nagyrésze a grófokat, bankigazgatókat, vagy gyárosokat, többek között nem a Beniczky néni Bajza Lenke, Sz-

madhy István, vagy Georges Ohnet regényeinek rózsaszínű szemüvegén keresztül nézi, nem lett volna oly könnyű a grófoknak, bankároknak és gyárosoknak elrögzíteni a leányok későbbi férjét, gyermekeit, hogy elküldjék őket embert ölni és meghalni.

Ezt mind megtanulták ma már a fiúk és lányok azoknak az országoknak iskoláiban, amelyeknek népei örök időkre véget vetettek a földesurak, bankárok és gyárosok uralmának. És a világot átfogó ifjúsági mozgalmak a béke ügye mellé állították a világ még fel nem szabadult ifjainak millióit is.

Ezeket az ifjakat már nem tévesztetik meg egyes háborús körök képviselőinek álszent szövegei.

Es amit a mai lányok megtanultak iskoláinkban, azt megosztják idősebb nőtestvéreik is, akiknek nem volt módjukban behatolni a politikai ismeretek hegyébe. S így, ma már, — a maguk módján — a nagyanyák is megtanulták, hogy különbséget kell tenni egyes politikusok szemforgató szavai és „kegyesnek” nem mondható tettei között. Az idősebbek ezt így érik meg: „A hang jókora, de a kéz, amely atomháborút készít elő és kőszá leggömbökkel veszélyezteti a béke népek biztonságát — Ezsaú...”

Vajon mennyit ér azoknak az „imádja”, akik beavattak a háború kuszabójába akarják terelni a népeket? Sőt, már nem is kuszabóját, hanem azt is tud, amikor megsértik más országok légterét és mint háború idején, idegen területek felett végeznek felderítő szolgálatot. És hogy mit ér azoknak a szava, akik a nyugati háborús körök nevében beszélnek, azt élénken megvilágítja

Az időjárás-jelző léggömbök eszéje

Nem iudékeltu esemény, hogy Nyugat-Németország területéről léggömböket eresztnek a népi demokratikus

országok légterébe, hogy a grófok és bojárak, bankárok és gyárosok „üzemetek” küldjenek azokhoz a népekhez, amelyekkel ezek az urak szöbe sem álltak, mikor erre közvetlen alkalom nyílt volna. Sokkal egyszerűbb „összekötő” kapocs volt közöttük és a nép között a csendőrség, az adóhivatal és a kizsákmányoló elnyomó államnak különböző más végrehajtó szerve.

Persze a népek, amelyeket az említett urak mostanában „szívesh szőlő” formádozásokkal felkeresnek, megfelelő sorost szántak a felhódosoknak, amelyek nem kérnek tőlük egyebet, mint hogy engedelmessé barok módjára, maguk tegyék fejüket a már lerózott igába.

Természetesen ilyen veszély nem fenyeget, de annál megdöbbentőbb az a merénylet, amelyet az Egyesült Államok katonai hatóságai a Szovjetunió légterének biztonságára ellen követtek el. Mint a szovjet kormány az Egyesült Államok, Törökország és Nyugat-Németország kormányaihoz intézett tiltakozó jegyzékéből kitűnik, az amerikai ellenőrzés alatt álló és a Szovjetunióval határos területekről rádióadó- és röntgénéveléssel, önműködő fényképezőgéppel és más, kémkedésre alkalmas műszerekkel felszerelt 650 kilogramm súlyú léggömböket menesztettek a Szovjetunió fölé.

Eltekintve attól, hogy ez a cselekedet ellentétben áll valamennyi írott és íratlan nemzetközi jogszabállyal, komolyan veszélyezteti a Szovjetunió belső és nemzetközi biztonságát, a Szovjetunió közeledő repülőgépek biztonságát.

Amerikai szóvivők most megkísérlték, hogy a közvéleményt fantasztikus mesékkel tévesszék meg. Ezek szerint a léggömböket pusztán „meteorológiai” megfigyelések céljából bocsátják fel.

Mi ezzel szemben a valóság? Az, amit L. F. Ilcseu, a Szovjetunió külügyminisztériuma sajtóosztályának vezetője csütörtökön megvitatott sajtóértekezletén bebizonyított. Ezalkalommal számos elfogott

léggömböt és felszerelését helyezték el az értekezlet színhelyén. A felsorozott bizonyítékok minden kétséget kizáróan tanúsítják: nem meteorológiai, hanem hadászati megfigyelésekről van szó. Azóta a Moszkvában akkreditált diplomáciai testületek vezetői és tagjai is saját szemükkel győződhetek meg — nem a „meteorológiai” léggömbök felszerelésének „artatlanságáról”, de sokkal inkább a szovjet kormány tiltakozásának jogosságáról. Érthető tehát a nemzetközi közvélemény felháborodása az amerikai katonai körök provokációjának eme újabb megnyilvánulása fölött.

A Szovjetunióhoz hasonlóan tiltakozó jegyzéket juttatott el az Egyesült Államok kormányához hazánk, valamint több más népi demokratikus ország kormányja is, amelyeknek légterét szintén megsértették az amerikai felszerelésű léggömbök. Sőt, egy ilyen léggömb az osztrák-magyar határ közelében közvetve emberhalálát is okozta volt.

Nem kétséges, hogy az Egyesült Államok katonai felelősséggel tartozik mind a Nyugat-Németország, mind a más, amerikai ellenőrzés alatt álló területekről, az amerikai katonai hatóságok által a szocializmus táborával szemben elkövetett provokációért. Az USA háborús körreinek azt is tudomásul kell venniük, hogy a népek lelkiismeretét nem lehet dajkamesekkel elaltatni.

Egy másik megtevésért kísérletet is tesznek, hogy az Egyesült Államok kormányát felelősséggel tartozik mind a Nyugat-Németország, mind a más, amerikai ellenőrzés alatt álló területekről, az amerikai katonai hatóságok által a szocializmus táborával szemben elkövetett provokációért.

Az angol kormány szóvivői és lapjai nem mulasztják el ezáltal sem, hogy Anglia „nagytehetségével” kérkedjenek. Ugy állítják be az eseményeket, mintha a gyarmati népek észszadokhoz keresztül csak azért szipolyozták volna ki, hogy most alkalom legyen látványos felszabadító ünnepségeket rendezniük.

Mi a tényleges helyzet az angol gyarmatok kérdésében, amelyek már

nem gyarmatok ugyan, de az angol gyarmatosítók szeretnék a brit nemzetközösség formájában továbbra is befolyásuk alatt tartani? Az, hogy a gyarmati iga lerázásáért folytatott harc — ami a malajföldi nép részéről is megnyilvánult — azóta vett nagy lendületet, amióta a Szovjetunió és a szocializmus egész táborára erkölcsi támogatásban részesít minden harcot, amelyet a népek elnyomók ellen folytatnak. Ez a magyarázat annak, hogy Anglia kormánykörü csupán a második világháború után fanyalodtak arra, hogy hozzájáruljanak egyes gyarmatok függetlenségéhez, holott ez módjukban állt volna azelőtt is.

Ez magyarázza meg azt is, hogy olyan volt gyarmati országok, mint India és Burma és mások, nem az angol kormány képviselőit részesítik soha nem látott ünneplésben, hanem minden alkalom megragadnak elismerésük és szeretetük kifejezésére — a Szovjetunió iránt.

A haladó erőknek a gyarmati népek felszabadításáért, a reakció ellen folytatott harcra világít

Az algériai helyzet

is. Beszámoltak a lapok arról, hogy a poudade-istáktól támogatott gyarmatosító elemek heves tüntetéseket rendeztek az Algériába látogatott Guy Mollet francia miniszterelnök ellen. A tüntetésekre közvetlen okot az szolgáltattak, hogy Guy Mollet, a nemzetgyűlésen vállalta az algériai kérdésnek az algériai nép képviselőivel való megvitatását és rendezését. Ebből a célból az új kormány Catraux tábornokot nevezte ki Algéria kormányzóvá Soustelle helyett, aki mint ismeretes, a gyarmatosítók szolgálatában állt.

Catraux tábornok tehát vöröspozító a szélső jobboldali és a gyarmatosítók szemében, akik nemcsak Poudade-ot, hanem az „életi”, „elméleti” is magukénak vallják.

Ugyúgy, hogy a fasiszták harci módszerei (az algériai tüntetőket romlott gyűmlöcsökkel dobálták meg Guy Mollet-t, letiparták a hősök emlékművén elhelyezett koszorúját) tetővadásra készítették a francia mi-

niszterelnököket, mert Párizsban folytatott telefonbeszélgetése során elfogadta Catraux lemondását, mielőtt még az új algériai kormányzó elfoglalhatta volna hivatalát. Catraux helyébe a miniszterelnök Robert Lacoste szocialista politikusát nevezte ki.

Guy Mollet habozó politikája nagy megütközést keltett a francia nép körében, amely hatalmas többségben adta szavazatát azokra a pártokra, amelyek az algériai kérdés rendezését ígérték a januári 2-i választások előtt.

Beiktatása alkalmával is azért kapott Guy Mollet katonája a francia parlament életben példátlan szavazat-többséget, mert programbeszédében többek között az algériai kérdés megoldására is fogadalmat tett. Jacques Duclos, a kommunista párt nevében erre rá is mutatott, amikor a kommunista képviselőknek az új kormány beiktatása mellé állás-foglalását megindokolta.

Látuk tehát, hogy mind Franciaországban, mind Algériában (ahol egymillió franciával szemben 9 millió algériai él) kisebbségben vannak a reakciós erők. A francia haladó sajtó rámutat arra is, hogy az algériai kérdés megoldása ellen nem is a francia telepek többsége, hanem csupán a poudadeistáktól felizgatott fasisztabarát elemek tüntettek, akik a Hitler időkből jól ismert módszerekkel igyekeztek erővényt szerezni az ökológia, a hódítóknak a meghódítottakkal szemben alkalmazott „politikájának”.

Most, a haladó francia közvéleménnyel együtt a világ minden szabadsáért lelkesedő embere elvárja, hogy Guy Mollet teljes határozottsággal térjen rá az algériai néppel szembeni tartozásának kiegyenlítésére annál is inkább, mert ebben a kérdésben hatalmas tömegek támogatására számíthat.

Az algériai béke helyreállítása részét képezi az egyetemes békének, amelynek ügyéért tovább fokozzák harcukat a békeszerető népek fiataljai, idősebbjei egyaránt.

Bakács Béla